

Spôsobilosť dieťaťa pre vstup do školy

© Centrum pedagogicko – psychologického
poradenstva a prevencie, Námestie Majstra Pavla
59, 054 01 Levoča, 2012

www.cpppple.sk

Predškolský vek

Predškolské obdobie trvá od 3. približne do 6. rokov.

Koniec tejto fázy nie je určený len fyzickým vekom, ale predovšetkým sociálne, nástupom do školy.

Ten s vekom dieťaťa síce súvisí, ale môže oscilovať v rozmedzí jedného, prípadne aj viacerých rokov.

Školská spôsobilosť

Školská spôsobilosť; inak povedané pripravenosť na školu, znamená dosiahnutie takého stupňa vývinu, ktorý umožňuje dieťaťu úspešné osvojenie školských znalostí.

Je to jav komplexný. Na zvládnutie školy musí byť dieťa pripravené nielen po stránke *fyzickej*, ale aj po stránke *rozumovej, sociálnej a citovej*.

Ranný školský vek

Trvá od nástupu do školy, t.j. približne od 6 – 7 rokov do 8 – 9 rokov.

Je charakteristický zmenou životnej situácie a rôznymi vývojovými zmenami, ktoré sa prejavujú predovšetkým vo vzťahu k škole.

ZNAKY ŠKOLSKEJ SPÔSOBILOSTI

Fyzická vyspelosť a zdravotný stav na základe posúdenia
pediatra

Vek dieťaťa

K 31. augustu dosiahne dieťa 6 rokov

Predčasný nástup do školy môže nepriaznivo ovplyvniť
školskú dráhu dieťaťa.

Pri žiadosti o predčasné zaškolenie (ak je dieťa narodené
po 1. septembri) je zákonný zástupca povinný
predložiť súhlasné vyjadrenie príslušného zariadenia
výchovného poradenstva a prevencie a všeobecného
lekára pre deti a dorast (§19, ods.(8) zákona NR SR č.
245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní)

Rozdiely medzi chlapcami a dievčatami

U chlapcov býva " sociálne vyspievanie" v predškolskom
veku pomalšie a menej vyrovnané

Podnetnosť výchovného prostredia

Stimulujúce rodinné prostredie

ZNAMY ŠKOLSKEJ SPÔSOBILOSTI

Psychická spôsobilosť

Vnímanie

- ❖ dieťa je schopné z vnímaného celku vyčleniť časti a opäť z nich zložiť celok
- ❖ pozná farby a vie ich pomenovať
- ❖ pozná tvary a vie ich pomenovať
- ❖ pokiaľ ide o sluchové a zrakové vnímanie je jeho spôsobilosť predpokladom úspešnej výučby čítania a písania
- ❖ úroveň sluchovej analýzy slov – dieťa vie rozoznávať prvú a poslednú hlásku v slove, vie menovať slová, ktoré sa začínajú na rovnakú hlásku

ZNAMY ŠKOLSKEJ SPÔSOBILOSTI

Psychická spôsobilosť

Grafomotorika:

- ❖ kresba už vernejšie odráža skutočnosť
- ❖ dieťa je schopné obkresliť jednoduchú predlohu
- ❖ úchop písadla je správny
- ❖ pri kreslení preferuje jednu ruku

Motorika očných pohybov:

- ❖ menovanie predmetov z ľavej strany do pravej

Motorika artikulačných orgánov:

- ❖ Vyplazovanie jazyka, bublifuk, fúkanie, špúlenie...

Grafomotorika - kresba

- 3.r. – hlavonožec
- 4.r. – trupohlavonožec
- 5.r. – podstatné detaily
- 6.r. – množstvo detailov

Hrubá motorika

Prvá v ontogenetickom vývoji jedinca
– od prvých dní po narodení

Má reflexný základ

- dieťa spontánne pohybuje rukami a nohami,
- pohyby sú nekoordinované, rýchle, trhané, stereotypné

Hrubá motorika

Do 3.roku života je tempo rozvoja hrubej motoriky prudké (sedenie, lozenie, chôdza...)

V predškolskom období sa spomaľuje, dozrievajú funkcie, zlepšuje sa koordinácia, presnosť, plynulosť pohybov (jazda na kolobežke, bicykli, lyžovanie, korčuľovanie...)

V mladšom školskom veku -

výrazné sklúďňovanie pohybového vývinu

Dospievanie – rýchly a nerovnomerný rast, vysoká unaviteľnosť, zhoršená pohybová koordinácia, nemotornosť...

Jemná motorika

- Vychádza z hrubej motoriky – pohyb ruky postupuje od ramena k prstom
- Motorika očných pohybov
- Motorika artikulačných orgánov
- Grafomotorika

Pohybová koordinácia

Vyvíja sa v súvislosti s vývinom hrubej a jemnej motoriky

Zahrňa koordinované pohyby celého tela a končatín pri chôdzi, behu, športoch

Pravo-ľavá a priestorová orientácia

Pravo – ľavá orientácia:

- ❖ Medzi 4. – 5. rokom (pri nácviku skôr) dieťa je schopné ukázať pravú a ľavú ruku
- ❖ Skutočne zvládne pravo – ľavú orientáciu až omnoho neskôr
- ❖ Vyšetrenie laterality pri overovaní spôsobilosti

Priestorová orientácia:

- ❖ Určovanie polohy predmetov vzhľadom k sebe
Vývoj začína v poradí
- ❖ Hore – dole
- ❖ Vpredu – vzadu
- ❖ Vpravo – vľavo

ZNAKY ŠKOLSKEJ SPÔSOBILOSTI

Psychická spôsobilosť

Rozumové poznávanie

- ❖ deti sa začínajú opierať o analytické myslenie
- ❖ lepšie postihujú podobnosti a rozdiely
- ❖ začínajú chápať vzťahy a súvislosti, príčinu a dôsledok
- ❖ vedia svoje meno a priezvisko, adresu
- ❖ ovládajú detské riekanky a piesne
- ❖ úroveň matematických predstáv (rozoznávanie množstva, veľkosti, smeru, poradia)

ZNAKY ŠKOLSKEJ SPÔSOBILOSTI

Psychická spôsobilosť

Vývin reči

- ❖ školsky spôsobilé dieťa vie vo vetách a v jednoduchých súvetiach bez agramatizmov vypovedať svoje zážitky
- ❖ dyslália (poruchy výslovnosti) by mala byť napravená ešte pred vstupom do školy

ZNAMY ŠKOLSKEJ SPÔSOBILOSTI

Psychická spôsobilosť

Pracovná vyspelosť

- ❖ dieťa vie odlíšiť hru od povinnosti
- ❖ zadanú úlohu sa snaží splniť a dokončiť
- ❖ má túžbu čítať
- ❖ primerané psychomotorické tempo

ZNAMY ŠKOLSKEJ SPÔSOBILOSTI

Psychická spôsobilosť

Pozornosť

Dieťa sa dokáže dlhšiu dobu sústrediť na činnosť

ZNAKY ŠKOLSKEJ SPÔSOBILOSTI

Citová a sociálna spôsobilosť

- ❖ emocionálna stabilita, odolnosť voči frustrácii a schopnosť prijať i prípadný neúspech
- ❖ strach, obavy, napätie, tréma obmedzujú výkonnosť dieťaťa
- ❖ sociálna zrelosť – dieťa sa dokáže odlúčiť od matky, podriaďiť sa autorite
- ❖ schopnosť začleniť sa do kolektívu vrstovníkov

ŠKOLSKÁ NESPÔSOBILOSŤ

- ❖ deti trpiace čiastočným oslabením vo vývine niektorých psychických funkcií a schopností, pričom ich celková rozumová úroveň zodpovedá širšej norme.
 - ❖ deti príliš nepokojné, nápadne pomalé, utlmené, impulzívne alebo ťažkopádne, neobratné, hravé, plačlivé, bez záujmu o plnenie predkladaných úloh
-
-

ŠKÓLSKÁ NESPÔSOBILOSŤ

Príčiny

- ❖ nedostatky v somatickom vývine a v zdravotnom stave
- ❖ oneskorený mentálny vývin, znížená úroveň intelektových schopností
- ❖ nerovnomerný vývin, oslabenie dielčích schopností a funkcií (pozri psychická zrelosť)
- ❖ neurotický povahový vývin, neurotické črty a symptómy (pozri citová a sociálna zrelosť)
- ❖ nedostatky vo výchovnom prostredí a pôsobení na dieťa

Spracovala:

**Mgr. Katarína Vozárová
CPPP a P Levoča**